

Adéla Šmilauerová

Zámecká kaple sv. Josefa ve Lnářích

Bakalářská práce – KTF UK 2006

Posudek

Diplomantka si zvolila téma drobné monografie nevelkého sakrálního prostoru, kaple sv. Josefa ve Lnářích. Již úvodem třeba říci, že úkol zvládla naprosto suverénně a její práce přinesla nové poznatky. Zcela v souladu s povahou tématu bylo jeho primárně historické zpracování. Autorka vyšla z veškeré dosavadní literatury a provedla rozsáhlé archivní průzkumy. V nich sledovala dějiny zámeckého objektu od doby jeho vzniku ve třetí čtvrti 17. století až do současnosti. V této vstupní části práce podala autorka velmi informovaně a čtivě psané dějiny panství především v 17. a 18. století, stejně jako stručný ale výstižný a dobře zpracovaný přehled dějin zámecké budovy až do současnosti.

Ačkoli byl před časem zpracován Stavebně-historický průzkum objektu našimi předními odborníky (D. Líbal, M. Vilímková, 1973), dokázala diplomantka odhalit nová a velmi zajímavá zjištění, týkající se oprav novostavby zámecké budovy koncem osmého a v devátém desetiletí 17. století. Tyto údaje jsou mimořádně zajímavé i z hlediska stavebně-technického a technologického (viz kupř. poškození konstrukcí užitím nevyschlého dřeva v krovu stavby ad. – str. 10 a 25-27). Nově byla zjištěna rovněž účast vynikajících pražských architektů (Francesco Lurago, Giovanni Battista Maderna, tesař Johann Natter) při údržbě zámku v době, kdy patřil Tomáši Zacheovi Černínovi z Chudenic.

Novým a archivně dobře doloženým zjištěním je i to, že zámecká kaple se ve stávajícím prostorovém složení nachází již od dokončení zámecké budovy před rokem 1672, a poprvé zachyceném, v popisech z roku 1675. Tím je přesvědčivě vyvrácena domněnka o dodatečném připojení prostoru lodi kaple k drobné centrále vlastního kněžiště, ke které sváděla jistě nezvyklá a poněkud „nepraktická“ dispozice prostoru i dvě chronologicky odlišné vrstvy výmalby interiéru. Nicméně i po tomto zjištění zůstává otevřená otázka důvodu poněkud nezvyklého a prostorově málo uspokojivého řešení, stejně jako otázka důvodu uplatnění silných pilířů obvodové zdi východního křídla zámku v partii triumfálního oblouku kaple. Sondážní průzkum by měl prověřit vazbu obvodových zdí kněžiště (a věže v níž se nachází) k obvodové zdi východního křídla zámku, stejně tak jako vztahy hmot zdí obou sakristií i obvodové

zdi východního křídla. I přes zjištění, že ve stávající podobě se kaple nacházela nejpozději v roce 1675, působí prostorová kompozice dojem výslednice sekundární změny, ku které snad došlo během výstavby zámku před rokem 1672. V žádném případě totiž nejde o jednotně komponovaný celek.

Právě byla velká pozornost věnována freskové výzdobě kaple. Je nepochybné, že raně barokní malby v kněžišti vykazují zřejmé vztahy k výzdobě velkého sálu a dalších prostorů piana nobile. Za vskutku pravděpodobné lze považovat i připsání fresek ve své době vysoce ceněnému Carpofooru Tencalovi podložené odkazem k o desetiletí mladším pracem tohoto mistra na zámku v Troji u Prahy. Zajímavá je i dobře vysledovaná svatojosefská ikonografie fresek v kněžišti, která ve svém četnosti obrazů a varíování motivů je u nás zcela ojedinělá. V její souvislosti je snad obraz „Sen sv. Josefa“ oním snovým vnuknutím aby světec nepropouštěl svou snoubenku Marii a nikoli vyzváním na cestu do Egypta. To by přesně odpovídalo celému cyklu, ve kterém jsou zachyceny klíčové momenty života P. Marie až do let Kristova dětství.

Přesně byly charakterizovány i malby druhé výzdobné vrstvy z doby po 1720 a přineseny nové informace o jejich autorovi, venkovském malíři a sochaři Johannu Hoffmanovi z Blatné.

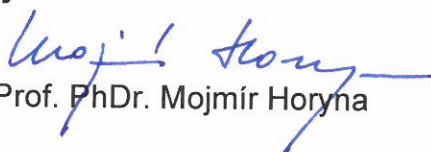
Menší pozornost byla věnována i ostatní výbavě kaple, z nichž především sochařská výbava hlavního oltáře je v době svého vzniku – tedy kolem 1670 – projevem pozoruhodné kvality, patrně pražského původu a zasloužila by si nepochybně podrobnější pozornost.

V hodnotné a velmi poutavě naspané práci třeba upozornit na nepříjemné překlepy v datech (str. 6 a 24), na špatné psaní Tencalova křestního jména, opřené a starší transkripci a některé drobné stylistické neobratnosti (viz str. 44: „Za jeslemi jsou dvě postavy. Jedna patří andělovi a druhá sv. Josefu...“). Tyto maličkosti však nikterak neumenšují hodnotu poctivě a dobře provedené práce, která přinesla zajímavé nové poznatky.

Předložený text bohatě splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci a proto ho

jednoznačně doporučuji k obhajobě.

Praha, 23. srpna 2006

Prof. PhDr. Mojmír Horyna